

uden at have et Kort til min Raadighed gøre Rede for, hvor denne Arealerhvervelse skal finde Sted, men det er antagelig tilstrækkeligt at sige, at hele Udvalget har fundet denne Arealerhvervelse baade formaalstjenlig og fuldt forsvarlig, for ikke at sige nødvendig. Jeg skal som Følge deraf anbefale ogsaa dette Ændringsforslag til Vedtagelse.

Jeg skal hermed anbefale til Vedtagelse de af Udvalget eller dets Flertal tiltraadte Ændringsforslag til Ministeriet for offentlige Arbejders Budget.

K. M. Klausen: Der er af det socialdemokratiske Mindretal under Nr. 261 stillet et Ændringsforslag til § 27, gaaende ud paa Tilføjelsen af følgende Anmærkning:

„Ministeren bemyndiges til at undersøge, hvorvidt Statsbanerne bør forsynes med Lokomotiver, byggede her i Landet, enten paa dertil indrettede Statsværksteder eller paa private Fabrikker“.

Jeg skal til Oplysning om denne Sag gøre opmærksom paa, at der i Aar paa Finanslovforslaget er fremkommet Bevilninger til ikke mindre end 23 Stykker Lokomotiver til en Værdi af 1,673,000 Kr. Vi fra Socialdemokratiets Side have jo ofte rejst denne Sag, dels i Udvalget, dels her i Salen; idet vi meget ønske, at dette store Arbejde kunde komme vor egen Industri og vort eget Lands Arbejdere til gode. Det er jo en stor Sum, det her drejer sig om, og som altsaa skal gaa til Udlandet. Jeg kender ikke det nøje Forhold mellem Værdien af Materialet og Arbejdspriserne. Men hvis vi sætte Materialet til $\frac{1}{3}$ af Beløbet, vilde det betyde, at her var Arbejdslønninger til noget over 1 Mill. Kr., som kunde komme danske Arbejdere til gode; det vilde med andre Ord sige, at en 5—600 Arbejdere kunde leve af at udføre dette Arbejde og oven i Købet have et godt og vellønnet Arbejde. Det synes derfor at være af den største Betydning nøje at faa undersøgt, om det ikke var muligt at forbeholde disse store Nyanskaffelser for vort eget Land. Der er i Løbet af de sidste 10 Aar gennemsnitlig anskaffet 26 Lokomotiver om Aaret, og vi kunne jo gøre sikker Regning paa, at disse Anskaffelser ville stige i Antal i den kommende Tid. Der er jo foreslaaet en stærk Udvidelse af Jernbanenettet, som naturligvis vil medføre en stærk Forøgelse af Materialet, saaledes at man kan regne — hvad der for Resten ogsaa er oplyst for Udvalget af Ministeriet —, at

der i de kommende Aar gennemsnitlig vil være at anskaffe 30 Stykker Lokomotiver. Det andet, det rullende Materiel, der skal anskaffes, altsaa Vognene, bliver, saa vidt jeg ved, bygget her i Landet, nemlig paa Fabrikken „Scandia“ i Randers, saa at Bevillingerne hertil synes at komme danske Arbejdere og dansk Industri til gode.

Vi have i Finansudvalget forlangt Oplysninger om de Licitationer, der have været afholdte i Løbet af de sidste 10 Aar, og de Tal, vi i den Anledning have faaet tilstillede, ere ganske lærerige. Det viser sig, at man indenfor dansk Industri ogsaa har forsøgt at fabrikere Lokomotiver, og det synes ogsaa efter de Licitationstilbud, man har faaet, at man i Udlandet har været opmærksom herpaa og indrettet sine Tilbud med det for Øje, at der var Konkurrence indenfor Landets egne Grænser. Denne har desværre ikke været i Stand til at klare sig overfor Udlandet, og ret naturligt, thi man faar af Tilbudene fra Udlandet Indtrykket af, at man der netop har bestræbt sig for at slaa den danske Konkurrence ned. Men der er ogsaa noget i Tilbudene, der forekommer mig at tyde paa, at der er dannet en Ring mellem de udenlandske Fabrikanter. Disse have udvalgt sig de Typer af Lokomotiver, som de vilde have, og have sat Prisen saa stærkt ned, netop paa disse Typer, at ingen Konkurrence har været mulig. Jeg kan i den Henseende henvise til Licitationstilbudene for flere Aar. Det viser sig, at disse for enkelte Maskintyper have været saa lave, at al Konkurrence har været slaaet ned. Men naar man gaar til de sidste Aars Tilbud, hvor de danske Fabrikker, Smith, Mygind og Hüttemeyer i København og „Vulkan“ i Maribo, have erklæret, at de ikke længere ønske at gøre Tilbud, viser det sig, at Maskinerne ere gaaede betydeligt op i Pris. Jeg tror, det ligger i, at man i Udlandet er opmærksom paa, at nu er den danske Konkurrence slaaet ned, saa nu kan man sætte Prisen op. Saaledes er den Maskintype, som i nogle Aar kostede 38,000 Kr., nu, efter at den danske Konkurrence er slaaet ned, gaaet op til 45,000 Kr. Jeg sigter herved til Maskiner af D-Typen, der blot i Løbet af et Aar er steget 7,000 Kr.

Nu kan man sige, at denne Stigning kan ligge i andre Ting, f. Eks. i en Stigning af Materialet, og det kan ogsaa tænkes, at den laa i en Stigning af Arbejdslønnen, men dog tror jeg ikke, det sidste